

Biedny ja človek! Kto ma vytrhne z tela tejto smrti?!

Rímskym 7:24

Úvod

V Liste Rímskym Svätý Duch podrobne, od kapitoly ku kapitole, vysvetľuje prostredníctvom apoštola Pavla spasenie človeka z milosti skrze vieru. Cieľom článku je vysvetliť, o čom je reč v siedmej kapitole tohto listu.

V predchádzajúcich kapitolách je už vysvetlené:

- a) Všetci zhrešili a niet spravodlivého ani jedného (Rímskym 3:23, 3:9-10).
- b) Všetci sú pod zákonom a celý svet je vinný Bohu (3:19).
- c) Nikto nebude ospravedlnený zo skutkov zákona a ten dôvod je: skrze zákon poznanie hriechu (3:20). Tento dôvod je podrobnejšie vysvetlený práve v kapitole 7 (verše 7-14).

d) Kapitola 4 vysvetľuje, ako bol ospravedlnený Abrahám a že tak sme ospravedlnení aj my, totiž z viery samotnej, bez skutkov (4:23-25).

e) Kapitola 5 opisuje, ako celé ľudstvo zastupoval Adam (ako prvý Adam) a ako celý Boží ľud zastupuje Kristus (ako druhý Adam), ako má ich dielo dosah na stav všetkých, ktorých zastupujú, a ako to celé súvisí so spasením a s ospravedlnením. Ospravedlnení sme z milosti, skrze Krista, ním nám darovanou spravodlivosťou (5:17). Spravodlivými sme sa stali Kristovou poslušnosťou (5:19). Spravodlivosť je nám teda započítaná, darovaná. Nie je to naša vlastná spravodlivosť, z ktorej by sme boli pred Bohom spravodliví.

f) Kapitola 6 opisuje vyslobodenie z moci hriechu a z trestno-právnych dôsledkov hriechu.

g) Kapitola 7 je venovaná vyslobodeniu spod zákona a z moci zákona a od všetkých dôsledkov, ktoré zákon vnáša do života človeka. Tomu sa budeme teraz venovať podrobnejšie.

List Rímskym, siedma kapitola

Všetci ľudia sú pod zákonom (rozumej Mojžišovým zákonom ako zmluvou skutkov). O tom, ako sa všetci ľudia, nielen Izrael, dostali pod zákon, sme už podrobne písali¹⁾. Kvôli tomu sú všetci ľudia vinní pred Bohom (Rímskym 3:19): „celý svet je vinný Bohu“. Kvôli tomu sú „zapchaté ústa každého“ (3:19), čo znamená, že nikto sa nemôže pred Boha postaviť a obhájiť sa vlastnou spravodlivosťou. Nikto sa nestane spravodlivým („nebude ospravedlnený“) vlastnou spravodlivosťou zo skutkov zákona (3:20). Zo zákona je len poznanie vlastného hriechu (3:20), čo má viesť človeka k Spasiteľovi, Kristovi, k viere v evanjelium a k ospravedlneniu z viery

¹⁾

Tak ako potrebujeme byť vyslobodení z moci hriechu, tak potrebujeme byť vyslobodení aj spod zlorečenia zákona (Galatským 3:13) a z moci zákona, lebo oboje panuje nad každým človekom, nad každým Adamovým potomkom od Adamovho pádu v rajskej záhrade. Keď nás Písmo učí o potrebe byť vyslobodený spod zákona, tak hovorí o Mojžišovom zákone ako o zmluve skutkov. Nehovorí o Božom zákone ako o súbore Božích požiadaviek a noriem na život človeka, ktoré sa nemenia a ktoré ostávajú navždy.

Vyslobodenie spod zákona

Začiatok siedmej kapitoly Rímskym (7:1-4) opisuje, ako môžeme byť vyslobodení spod zákona. Tento opis je postavený na príklade manželskej zmluvy. Manželská zmluva zaniká len smrťou jedného z partnerov (ovdovením), pretože inak je nezrušiteľná. Rovnako aj zákon ako zmluva skutkov medzi Bohom a človekom je nezrušiteľný. Boh túto zmluvu nevypovie, keď ju raz s človekom uzavrel. A ani človek túto zmluvu nemôže vypovedať. Táto zmluva je však pre človeka zlorečenstvom, pretože mu prináša kľatby, smrť a zatratenie, lebo je prekliaty každý, kto túto zmluvu skutkov nenaplní celú (Galatským 3:10): „Lebo všetci, koľko ich len je zo skutkov zákona, sú pod zlorečenstvom. Lebo je napísané, že zlorečený je každý, kto nezotrváva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, aby to činil“. To je dôvod, prečo potrebujeme byť spod zákona vyslobodení. A dá sa to len tak, že zákon, personifikovaný (obrazne zosobnený) ako manžel, ovdovie, teda že my, personifikovaní ako manželka zákona, zákonu zomrieme (Rímskym 7:4). Len takto sa môžeme dostať spod zákona, spod jeho kľatby a spod jeho moci. O akej smrti, o akom zomretí sa tu ale presne hovorí?

Zomretie zákona

Nehovorí sa o našej fyzickej smrti. Ide o „usmrtenie zákona skrze telo Kristovo“ (7:4). Dôsledky tohto usmrtenia, dôsledky nášho zomretia zákona sú úžasné: stávame sa (ako manželka) vlastníctvom iného manžela, Ježiša Krista (7:4). A to má za následok ďalší úžasný dôsledok: V dôsledku zmeny manžela, v dôsledku zomretia zákona, nesieme ovocie Bohu (7:4). A to je to, čo Boh koniec koncov vždy od nás požadoval, čo požadoval Boží zákon: aby sme niesli ovocie Bohu. A docieľiť to bolo možné jedine tak, že sme zomreli zákonu (zomreli sme zmluve skutkov).

Súvislosť medzi hriechom a zákonom

Vyslobodenie spod právnych dôsledkov hriechu ako aj spod moci hriechu vysvetlila podrobne už 6. kapitola Listu Rímskym. Aj vyslobodenie spod hriechu je skrze naše zomretie – zomretie hriechu. Hriechu sme zomreli tak, že sme boli stotožnení s Kristom v jeho smrti na kríži. Siedma kapitola Listu Rímskym rieši naše zomretie zákona. Prináša však do toho všetkého ešte hlbší pohľad a odкрýva súvislosť medzi zákonom a naším hrešením.

Skôr ako sme zomreli hriechu a zomreli zákonu, „sme boli v tele“ (Rímskym 7:5). Tým sa nemyslí, že sme žili vo fyzickom tele (vo fyzickom tele žijeme naďalej aj po znovuzrození), ale že sme boli „telesní“, „boli sme telo“, teda že sme boli „hriešni“, čiže mali sme hriešnu prirodzenosť, ktorá nám vládla, boli sme „starý človek“. Charakteristické (zákonité) pre takýto stav človeka je to, že v nás „pôsobili vaše rôznych hriechov“ (7:5). A teraz prichádza dôležité vysvetlenie: Vášne rôznych hriechov, ktoré v nás pôsobili, „vznikali skrze zákon“ (7:5). Bol to zákon, kto v nás rozduchával zlú žiadosť. A aký bol dôsledok? Dôsledkom bolo, že sme „niesli ovocie smrti“ (7:5). Nesenie ovocia smrti je presným opakom nesenia ovocia Bohu. Preto dôvody, prečo sme museli zákonu zomrieť, sú hneď dva.

Prvým dôvodom sú trestno-právne dôsledky bytia pod zákonom ako zmluvou skutkov: odplata za hriech je smrť (Rímskym 6:23 – smrť v celej šírke vrátane večného zahynutia ako druhej smrti) a duša, ktorá hreší, zomrie (Ezechiel 18:4, 18:20 – smrť v celej šírke vrátane večného zahynutia ako druhej smrti).

Druhým dôvodom je práve rozdúchavanie zlej žiadosti zákonom. Ak náš stav má byť taký, že viac nenesieme ovocie smrti, ale nesieme ovocie Bohu, tak musíme zákonu zomrieť. Výsledkom zomretia zákonu je, že „slúžime v novote ducha, a nie v starobe litery“ (7:6). „Litera“ je zákon (Mojžišov zákon ako zmluva skutkov). „Službu v novote ducha“ následne podrobne opisuje a vysvetľuje kapitola 8.

Hriech je tak ohavne zlý a padlý stav človeka taký zúfalý, že keď zákon, ktorý je svätý, dobrý a spravodlivý, žiada od človeka sväté, dobré a spravodlivé skutky, výsledkom je zlá žiadosť a vášne rôznych hriechov (7:7-14). Jediné, na čo nám zákon poslúžil, bolo to, že v plnosti odhalil náš hriech, že sme spoznali svoj hriech v celom jeho rozmere (7:7): „Ale hriechu som nepoznal, iba skrze zákon.“ A spoznali sme aj svoju hriešnu zlú žiadosť: „Lebo ani o žiadosti by som nebol vedel, keby nehovoril zákon: Nepožiadaš!“ (7:7). Hriech sa stal zvrchovane hriešnym skrze prikázanie (7:13). Cez zákon sme pochopili, aký je vlastne náš stav: „Lebo vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, predaný pod hriech“ (7:14).

Stav telesného človeka predaného pod hriech

Ak sme predaní pod hriech, tak povstáva otázka, kto nás predal. Odpoveď sa nachádza v 5. kapitole Listu Rímskym. Predal nás (celé ľudstvo, všetkých svojich potomkov) Adam, keď padol do hriechu porušiac Božie prikázanie. Z tohto predania pod hriech (že sme boli predaní, zapredaní) pochádza potreba nášho vykúpenia. To, kto nás vykúpil, je zrejmé –, je to Kristus (Rímskym kapitola 5). A aký je stav telesného človeka (predaného pod hriech)? Je charakterizovaný prestupovaním zákona napriek tomu, že človek uznáva, že zákon je dobrý a spravodlivý: „Lebo čo robím, neuznávam; lebo nerobím toho, čo chcem, ale činím to, čo nenávidím“ (7:15). „Lebo chcenie leží pri mne, ale robenia dobrého nenachádzam“ (7:18). „lebo nečiním dobrého, ktoré chcem, ale to zlé, ktorého nechcem, to robím“ (7:19). Takýto stav je pre človeka, ktorý je pod zákonom (Mojžišovým zákonom), zákonitý (nevyhnutný): „Tak teda nachádzam zákon (rozumej zákonitosť) v sebe, ktorý chcem činiť dobré, že leží pri mne zlé“ (7:21). Stav nevykúpeného (nespaseného) človeka, ktorému vládne hriešna prirodzenosť, je taký, že takýto človek zákonite hreší, čo znamená, že principiálne nemôže (nedokáže) nehrešiť, pretože je otrokom zákona hriechu (7:23).

Dobrý, svätý a spravodlivý zákon privádza človeka k poznaniu jeho žalostného stavu: „vidím iný, cudzí zákon vo svojich údoch, ktorý bojuje proti zákonu mojej mysle a ktorý ma zajíma v rabstvo zákonu hriechu, ktorý to zákon je v mojich údoch“ (7:23). Toto poznanie má vyvrcholiť vo vyjadrení zúfalstva nad svojím stavom (7:24):

„Biedny ja človek! Kto ma vytrhne z tela tejto smrti?!“

a má viesť k spoznaniu potreby Spasiteľa a k prijatiu (vierou) jeho spásy a vykúpenia (7:25 a 8:1):

„Ďakujem Bohu skrze Ježiša Krista, nášho Pána!“

„A tak teraz už nielo nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi,

ktorí nechodia podľa tela, ale podľa Ducha.“

Východisko – nové narodenie (vstanie do života) a darovanie Ducha

Kapitola 8 Listu Rímskym prepája všetky aspekty našej spásy: zomretie s Kristom (zomretie hriechu a zomretie zákonu), vstanie s Kristom do života (duchovné vzkriesenie, nové narodenie,

oživenie, vstanie do novoty života). Prepája ospravedlnenie a nové narodenie. Dáva do súvislosti všetky tieto opísané skutočnosti s darovaním Ducha na trvalé prebývanie.

Rímskym 8:1 odhaľuje: „A tak teraz už nieto nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi“. Byť v Kristovi znamená zomrieť hriechu a zomrieť zákonu. Kto zomrel hriechu, je už od hriechu ospravedlnený (kapitola 6). Kto zomrel zákonu, nemôže byť zákonom súdený (kapitola 7). Komu už nieto nijakého odsúdenia, ten má odpustené všetky hriechy a je ospravedlnený. To všetko sme získali v Kristovi. Ale pozor, prichádza hlbšia súvislosť: „A tak teraz už nieto nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi, ktorí nechodia podľa tela, ale podľa Ducha“ (8:1). Tí, ktorí sú ospravedlnení, sú tí, ktorí sú v Kristovi, a zároveň o nich platí, že „nechodia podľa tela, ale podľa Ducha“. Aby mohli chodiť podľa Ducha, musia Ducha mať, museli Ducha od Boha dostať na trvalé prebývanie. Ducha sme dostali skrze vieru (keď sme uverili v evanjelium), vďaka naplneniu Božieho zaslúbenia v Kristovi: „aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámovo, aby sme dostali zaslúbenie Ducha skrze vieru“ (Galatským 3:14).

Tí, ktorí Ducha dostali, sú novým stvorením, narodili sa z Ducha a chodia v novote života. Jedno bez druhého nemôže byť. Človek nemôže byť ospravedlnený a nechodiť v novote života (nechodiť podľa Ducha, ale chodiť podľa tela). A platí to aj opačne: Človek nemôže byť znovuzrodený a chodiť v novote života, ak nebol v Kristovi ospravedlnený.

Riešenie na stav padlého človeka je nasledovné (8:2):

„Lebo zákon Ducha života v Kristu Ježišovi ma oslobodil od zákona hriechu a smrti.“

A je nám aj vysvetlené, prečo to tak muselo byť: „Lebo to, čo bolo nemožné zákonu, nakoľko bol slabý skrze telo, to vykonal Boh pošlúc svojho Syna v podobnosti tela hriechu a príčinou hriechu a odsúdil hriech v tele, aby bolo naplnené právo zákona v nás, ktorí nechodíme podľa tela, ale podľa Ducha. Lebo tí, ktorí sú podľa tela, myslia na veci tela, a tí, ktorí sú podľa Ducha, na veci Ducha. Lebo myseľ tela je smrť, ale myseľ Ducha je život a pokoj, pretože myseľ tela je nepriateľstvom naproti Bohu, lebo sa nepodriaďuje zákonu Božiemu, lebo sa ani nemôže podriaďiť. A tí, ktorí sú v tele, nemôžu sa ľúbiť Bohu.“ (8:3-8)

Poznámky a zdroje

1) Pestún vedúci ku Kristovi, Solas číslo 36, jeseň 2017, str. 15-35 a

Zmluva zaslúbení, vyd. SOLAS, Žilina 2017, ISBN 978-80-971486-1-4